

**Over rommelpotten, veldwachters en avondklokken
'Definitief een streep gezet door carnaval 2021'**

**Rommelpotterij, rommelpotterij,
geef mij een cent en dan ga ik voorbij
ik heb geen geld om brood te kopen
daarom moet ik met de rommelpot gaan lopen
Rommelpotterij, rommelpotterij
geef mij een cent en dan ga ik voorbij**

Al na de coronapersconferentie van premier Rutte en minister de Jonge 12 januari van dit jaar, was het voor de Brabantse Veiligheidsregio's klip en klaar. 'Nu de lockdown met drie weken is verlengd, is er definitief een streep gezet door carnaval 2021', lieten ze in een gezamenlijk statement weten. Ook voor de Dringers, Wringers, Papslokkers en carnavalsvierders van het Krimpersgat een zware teleurstelling. Geen sauwelweekenden, geen sleuteloverdracht door de burgemeester, geen optochten, geen feesten op straat of in de kroeg. Sterker nog met de huidige maatregelen is zelfs op vastenavond met de rommelpot op pad gaan, geen optie meer.

Eerst je neus in het varkensgat

Toegegeven, de traditie met de rommelpot was natuurlijk al ver verdwenen. Dit eeuwenoude gebruik wilde dat kinderen en volwassenen op de dinsdagavond, voordat de (katholieke) vastentijd begon, met hun rommelpot al zingend langs de deuren gingen. **'Om een spekpannekoek of een cent te krijgen', vertelde Jan de Vet ooit in kwartaalblad De Mulder van de heemkring.** Hij herinnerde zich uit zijn jeugd, dat die rommelpot van een gedroogde varkensblaas werd gemaakt. **'Die blaas** werd over een pot of bus gespannen en in het midden stak je een rietje. Maakte je het rietje vochtig en bewoog je het op en neer, dan kreeg je door trilling een heel apart zoemend-brommend geluid; het hield het midden tussen een contrabas en een jankende kat.' Voor die blaas moesten de kinderen wel wat doen. In november kwamen slachters bij de mensen aan huis om hun varken te slachten. En Jan wist nog: 'Als wij een varken hoorden schreeuwen, trok dat ons naar de plaats waar geslacht werd. We informeerden of de flutblaas al aan iemand was toegezegd; zo niet of wij hem dan kregen. We moesten hem meestal verdienen, want steevast was het antwoord van de slachters: "As ge uw neus in zijn gat stikt (steekt) dan krijgt ge hem." Dat schrok natuurlijk wel wat af, maar toch kwam er altijd wel iemand naar voren. Hij moest dan proberen om snel even met zijn neus het varken, dat daar lag, onder zijn krulstaart aan te raken. Het moest vooral snel gebeuren, want de slachters loerden erop om zo gauw de neus het varken van achter raakte, op de buik van het varken te duwen, zodat de inhoud van de darmen in het gezicht van de jonge held kwam. Meestal waren we snel genoeg en was de flutblaas verdiend.'

Toen al een avondklok...

Diezelfde Jan de Vet hoorde later ook bij de mensen, die in november 1958 in het opperkamertje van Dun Door de Algemene Gilzer Carnavalsvereniging De Leuttappers oprichtten. Natuurlijk kende vastenavond/carnaval ook in onze gemeente al een eeuwenlange traditie. Maar de pastoors en de nonnen waren er, zacht gezegd, nooit zo weg van. Het gemeentebestuur trouwens ook niet. Waren er al feestelijkheden (vooral mannen die gingen stappen) dan speelden die zich vooral in de cafés af. En zelfs dat werd aan banden gelegd, laat thuiskomen was er niet bij. Zo werd in Gilze eind 19e eeuw **om tien uur 's avonds de torenklok geluid (toen al een avondklok...)**, het sein dat de cafés gesloten moesten worden. De BOA van toen, gemeenteveldwachter Willem van den Burg deed hierna zijn

ronde en keek of kasteleins en klanten zich aan de sluiting hielden. En owee als plotseling de cafédeur openging en hij **'hier is Willem'** door het café galmde. Dan moesten de klanten zorgen dat ze heel gauw wegwamen en anders was hij wel bereid om een handje te helpen. Naar verluid ging deze veldwachter 'zo ongeveer gekleed als een Belgische politiemans met een naar achter hangende kepie, afgezet met zilveren galons (zilverdraad) en een sabel opzij'. Voor de duidelijkheid: hij droeg deze outfit niet alleen met vastenavond, maar ook in het gewone leven.

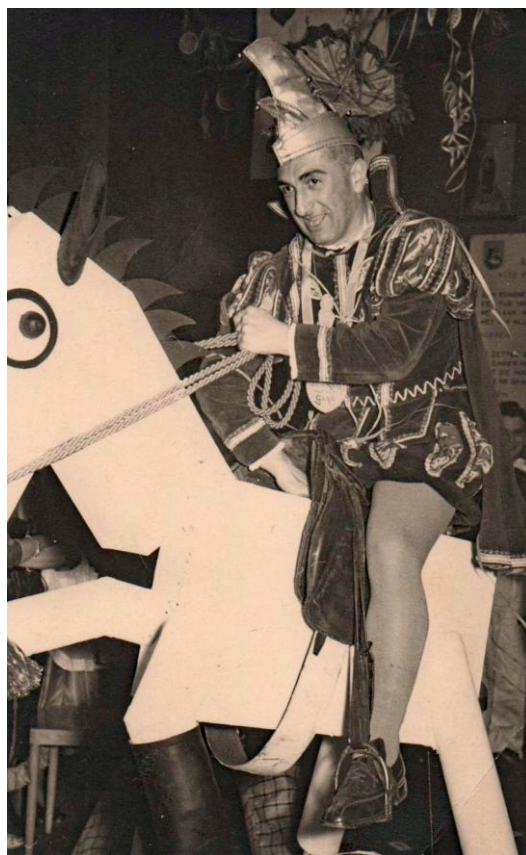
1965-Eerste keer Wijvesjouwen in het Dringersgat; nog steeds een van de succesnummers van de Leuttappers

Kinderwagen met rode stallantaarn

De Leuttappers waren eind jaren vijftig de eerste openbare club in de gemeente die carnavalsactiviteiten organiseerde. Wel had je in Gilze al meerdere jaren carnavalsclub De Neutjes in De Kronen, maar die was besloten, daar werd lang niet iedereen toegelaten. Welgemoed trokken de Leuttappers dinsdagavond 10 februari 1959 in een feestelijke stoet door de Nieuwstraat naar de burgemeester om zich aan hem te presenteren. Vanaf het café van Sjef Kock (later De Pomp) trok Prins Tiest I met zijn raad, begeleid door de boerenkapel van Jantje Coppens, naar de ambtswoning van burgemeester Van Mierlo vlakbij het Mollebos. Groenteboer Gerrit Vermeulen droeg het vaandel en voor de veiligheid liep Toon Cornelissen achteraan met een kinderkar, voorzien van een rode stallantaarn. Na de proclamatie van de prins verklaarde de burgemeester niets tegen hun carnavalsactiviteiten te hebben, als ze zich maar aan de regels hielden. Resultaat was dat de eerste échte carnavalsoptocht een jaar later, in 1960, door het Dringersgat trok.

Oude steken uit Dongen

In Rijen kwam het openbaar georganiseerde carnaval iets later op gang. Ze vierden wel op verschillende plekken in het dorp carnaval, maar dat waren vooral besloten buurtfeesten in De Leren Zool en in Tivoli. In Rijen-Zuid werd in die tijd een jeugdcarnavalsoptocht georganiseerd. In 1967 werd de Rijense Carnaval Stichting (RCS) opgericht. Met Jan van Rheenen en Piet van der Schoof als initiatiefnemers en Joop van de Broek als eerste voorzitter; hij zou dat dertig jaar lang, met bolhoed, blijven doen. De RCS begon zonder geld, met oude steken uit Dongen en weinig acceptatie, maar na enkele jaren kwam de animo in het Wringersgat beter op gang. De RCS haalde bij tijd en wijle dan ook alles uit de kast om met sterke stunts de Wringers erbij te betrekken. Zo wisten ze bij het tienjarig bestaan Circus Boltini naar Rijen te halen, met Van den Broek als spreekstalmeester. En bij het 25-jarig jubileum was het Russisch Staatscircus de publiekstrekker.

1953-Jan van Rheenen Prins van CV De Kurketrekkers in Rijen-Zuid; hij was later een van de initiatiefnemers van de RCS

Molenschot en het glazen plafond

Rond 1995 - Carnavalsmis in Molenschot met pastoor Dictus, een van de activiteiten van de Papslokkers

De carnavalswereld is heel lang vooral een mannenwereld geweest, ook in onze dorpen. Maar de Papslokkers in Molenschot doorbraken al vroeg dat glazen plafond. In de jeugdraad, die ze van oudsher hebben, zijn al een kleine twintig Prinsessen Carnaval langsgeslagen. Wordt het een jongen of een meisje? Een quiz of loting beslist ieder jaar, wie zich Prins of Prinses Pap mag noemen. En dat loopt gesmeerd. Behoeftte aan een 'grote' raad is er in Molenschot eigenlijk ook nooit geweest. Terwijl er over belangstelling voor carnaval toch niet valt te klagen. Jarenlang ging het verhaal dat er aan de jaarlijkse optocht

meer Molenschotters meededen, dan dat er aan de kant stonden. In 1969 werden in café 't Engeltje al de eerste plannen voor zo'n optocht gesmeed en dat had een wel heel bijzondere aanleiding. Veel inwoners protesteerden in die tijd tegen de komst van een tweede squadron en trokken in een proteststoet naar de ingang van de vliegbasis. Daarmee was bewezen dat het niet moeilijk was om

een grote optocht van Molenschotters te realiseren. In 1973 zag Carnavalsstichting De Papslokkers het licht en in 1975 trok de eerste carnavalsoptocht door het dorp. Dit jaar is het Papslokkersgat alweer aan Prinses Pap de 47^e toe.

Prins Krimp d'un Irste

Corona komt voor iedere carnavalsliefhebber slecht uit, maar voor het Krimpersgat is het wel heel erg sneu. Al ruim dertig jaar trok er op de vrijdag vanuit de kleine school een vrolijke en kleurrijke kindercarnavalsstoet door het kleine Hulten. En juist vorig jaar haalden ze BN De Stem met de kop: *'Prins Krimp d'un Urste allereerste Prins Carnaval van 'Krimpersgat' Hulten'*. Dankzij enthousiaste ouders en leerkrachten van basisschool De Drie Muskettiers hadden ze voor het eerst een eigen prins met jeugdraad. En ook uniek in de geschiedenis: het Krimpersgat kon de volgende dag, net als de andere drie dorpen, een prins met raad naar de jaarlijkse sleuteloverdracht door burgemeester en jeugdburgemeester afvaardigen. De Hultenaren moeten nu toch weer een jaartje wachten om dit een traditie te kunnen noemen. En ook daar geldt: geen creatieve bouwsels, geen feestelijke wagens, skelters en steps, geen familie en bekenden langs de kant.

In februari 2020 extra groot feest in Hulten: de presentatie van de eerste prins en jeugdraad van het Krimpersgat

Knutselen

De 63-jarige Leuttappers, de 54-jarige RCS, de 48-jarige Papslokkers, de eenjarige jeugdraad in het Krimpersgat, ze zullen het er allemaal even mee moeten doen. Maar ze weten er met hun jarenlange ervaring en legendarische creativiteit vast wel een (digitale) mouw aan te passen, hun motto's van dit jaar **indachtig. Want 'We draaien de boel fkus om' zeggen de Papslokkers; 'Ut kan alle kaante op' voorspellen de Leuttappers en 'Virus Aanders Karnaval' propageert de RCS.** Dan moeten wij dat met z'n **allen in onze lockdown ook** maar eens doen. Misschien alvast weer een rommelpot in elkaar knutselen?

Tekst: Mariëlle van Hezewijk; **Fotoredactie:** Piet Weterings

Bronnen: www.tijdmachinegilzerijen.nl; Kwartaalblad De Mulder (diverse nummers); www.heemkringmolenheide.nl; (foto)archief Heemkring Molenheide; Dun aandere kaant van Gils/ Gils op zonne kop/44 jaar carnaval in Dringersgat; carnavalerijen.nl; papslokkersgat.com; leuttappers.nl; digitaal archief BN De Stem.